

ÉVA JANIKOVSKY / ZVJEZDANA LADIKA / LADISLAV TULAČ, U KOGA SE UVRGLO OVO DIJETE,
RED. IVAN ĐURIČIĆ, MARIO MIRKOVIĆ I GROZDANA LAJIĆ HORVAT, ZKM, IZVEDBA 8. PROSINCA

Blistavi tragovi Zvezdane Ladika

Troje redatelja entuzijastično je prigrlilo ideju o ponovnom postavljanju Ladikina mjuzikla i okupilo četrdesetak polaznika dramskog studija Učilišta te mlade glazbenike koji pohađaju Rock akademiju

Piše Katarina Kolega

Kazališna ponuda za mlade gledatelj(ice), starije osmoškolce, nikada nije bila raznovrsna i bogata. Često čujemo da ta publika najviše gubi zanimanje za teatar stoga je vrlo važno postavljati naslove koji će ih privući. Nova predstava Zagrebačkog kazališta mladih upravo je takva.

Nova produkcija hit-mjuzikla

Riječ je o obnovi rock mjuzikla *U koga se uvrlo ovo dijete* koji je redateljica i kazališna pedagoginja Zvezdana Ladika s polaznicima nekadašnjeg Omladinskog studija ZKM-a postavila 1983. Posegnuvši za mađarskim književnim djelom Éve Janikovszky kao nadahnućem, napravila je veselu dramaturgiju koja govori o turbulentnom odnosu između roditelja i tinejdžera, punom napetosti. Međutim, ne radi se tu o teškim problemima, rizičnom ponašanju, traumama ili disfunkcionalnoj obitelji, nego o uobičajenoj fazi odrastanja kroz koju svi prolazimo tražeći svoj autentični glas. A taj glas mladi mogu najbolje izraziti u dramskim skupinama gdje se njihova mišljenja slušaju, uvažavaju i uprizoruju.

Zvezdana Ladika to je radila na svojim satovima i birala je one tekstove koji im u tome najbolje pomažu - jedan od njih je *U koga se uvrlo ovo dijete*. Svjesna da se radi o prepoznatljivom, ali prolaznom životnom razdoblju, temi je pristupila šarmantno, s humorom i lakoćom. Brzi dijalozi i kratke replike koje dočaravaju svakodnevne obiteljske situacije i riječi pjesama koje je sjajno uglazbio Ladislav Tulač, bili su recept za uspjeh. Premijera je bila u zagrebačkom klubu Kulušić, izvodila se poslije toga na raznim pozornicama sve do kraja osamdesetih. Tijekom šest i pol godina i više od 150 izvedbi izmijenile su se mnoge generacije mladih izvođača koji su kasnije mahom upisivali glumu na zagrebačkoj Akademiji dramske umjetnosti. Izvesti predstavu za mlade više od sto puta ne događa se često ni u profesionalnim kazalištima, a među amaterima to je pravo čudo. Zvezdana Ladika i Ladislav Tulač ostvarili su ga dva puta - veliki hit bio je i mjuzikl *Mačak Džingiskan i Miki Trasi* koji je sedamdesetih izveden više od sto puta.

Učilište ZKM-a nosi ime Zvezdana Ladika

Zvezdana Ladika došla je u Pionirsko kazalište 1953. i od prvih dana neumorno je istraživala različite mogućnosti dramskog stvaralaštva, osluškivala je svoje polaznike, osmišljavala različite improvizacije, vježbe, igre, a nadasve priče. Vodene improvizacije bile su njezin zaštitni znak, prenosila ih je na mnogim radionicama nastavnica, odgajateljima, dramskim pedagogima kod nas i u svijetu te se one danas široko primjenjuju. Njezin rad konačno se počeo stručno proučavati prije dvije godine zahvaljujući umjetničko-znanstvenom simpoziju *Zvezdani Ladiki u čast*. To je ujedno i naziv dugo-

Dramaturg Marin Lisjak, zajedno s autorskim timom i izvođačima, nije mnogo mijenjao Ladikinu dramaturgiju, samo ju je osuvremenio

godisnjeg projekta koji je pokrenuo redatelj i dramski pedagog Vladimir Krušić sa suradnicima, a u sklopu kojega je objavljeno treće izdanje priručnika *Dramske igre* naših prvih dramskih pedagoginja (uz Ladiku, to su bile Durdica Dević i Slavenka Čečuk). To je, riječima Vladimira Krušića, „temeljac na kojima se gradila i razvijala sva kasnija praksa i teorija dramskog/kazališnog rada s djecom i mladeži u nas“.

Zvezdana Ladika pedeset godina karijere provela je u Učilištu Zagrebačkog kazališta mladih koje konačno od prošlog mjeseca nosi njezino ime. Na taj je način, poput glumca Miška Polaneca, oteta zaboravu jer će sada svaki polaznik plesnog, dramskog ili lutkarskog studija čuti za nju. Njezini nekadašnji polaznici, glumci Ivan Đuričić i Mario Mirković i dramska pedagoginja Grozdana Lajić Horvat, odlučili su revitalizirati njezin redateljski opus te obnoviti hit iz osamdesetih. Na to ih je potaknula Mirkovićeva osamnaestogodišnja kći Marina koja se zaljubila u taj komad putem snimke na YouTubeu. Troje redatelja entuzijastično je prigrlilo njezinu ideju i okupilo četrdesetak polaznika dramskog studija Učilišta te mlade glazbenike koji pohađaju Rock akademiju. Songove su ostavili istima, kao i tekst i dijelove koreografije (Marija Bitunjac), no za svaku je pohvalu što nisu napravili muzejski primjerak predstave, nego su je režijski osuvremenili.

Mudro osuvremenjen Ladikin mjuzikl

U originalnoj predstavi izvođači su dijelom poništavali fikciju tumačeći sebe, a u novoj inačici (premiero izvedeno 6. prosinca) to se još više istaknulo formom kazališta u kazalištu. Mladi glumci na početku predstave ispituju publiku koju koreografiju da odaberu, zajedno s njom se upjevavaju, izgovaraju tekst na različite načine da budu što uvjerljiviji što je bitna razlika u odnosu na Ladikinu inscenaciju. Time je napravljen bitan odmak, a pokazalo se i ono najvažnije - proces kazališnog stvaranja i zajedništvo koje je u temelju rada dramskog studija.

Glavni lik, Dijete, sa svojim društvom priprema predstavu o svom životu što je mladim polaznicima dalo slobodu da se poigravaju ulogama odraslih, naglase osobine koje ih smetaju ili ih čine smiješnima. U tome se posebice istaknula Vida Tunguz koja je ulogu naporne Tete briljantno obogatila šarmantnim izvedbenim humorom, uz pokoji geg i naglašeni pokret, točno onako kako bi mladi u svom društvu imitirali odrasle. Scenograf Vedran Družina osmislio je vrlo dojmljive zaobljene scenografske elemente koji su otvorili dodatni prostor za dinamičnu re-

ziju punu promjena i maštovitih dosjetki. Oni su u jednom trenutku kolijevka, u drugome tanjuri, u trećemu stol i stolac, mnogo ih je pa ispunjavaju golemu pozornicu dvorane Istra, izvođači ih neprestano premeću, na njih se penju i sa njih skaču, a tim djelovanjem izvedbu čine dinamičnom, pritom stvarajući lijepu sliku cjelokupne predstave.

Dramaturg Marin Lisjak, zajedno s autorskim timom i izvođačima, nije mnogo mijenjao Ladikinu dramaturgiju, samo ju je osuvremenio. Današnji tinejdžeri se duhovito osvrću i na stari tekst pitajući se što znače pojedine riječi kao naprimjer *kazić*. U replike odraslih dodao je učestale prigovore oko prekomjernog gledanja u mobitele. Tako, primjerice, Ujak ne odvaja pogled s mobitela - što je sjajan redateljski komentar na to da se odrasli sami ne pridržavaju pravila koje zadaju djeci. Hvalevrijedno je i to što je svaki izvođač, a ima ih dvadesetak, jasan karakter koji svoju osobnost, neovisno o tome koliko rečenica izgovara, izražava pokretom, pogledom, radnjom. Iako su neka lica bila prenaplašena, izvođači su uspjeli izbjeći karikaturnost. Njihova izvedba, a ponajprije Jana Nikole Baša u ulozi Djeteta, zavodi spontanošću i duhovitošću, oduševljava uvjerljivošću i nepatvorenom emocijom.

Dvije su postave ove predstave, a mladi glumci koji su bili angažirani 8. prosinca, kada sam ih gledala, prštali su veseljem i nevjerojatnom energijom. Osobito bih pohvalila redateljska rješenja, ali i izvođačku spretnost i lakoću kojom si dodaju mikrofone, posebice u duetima, što nije nimalo lako.

Zasluzen uspjeh

U Zvezdaninjoj predstavi ondašnje je kritičare oduševljavala scenski uvjerljiva i razigrana glumačka ekipa - takva je i u ovom *remakeu* na koji bi Zvezdana Ladika, sigurna sam, bila silno ponosna.

Na spomenutom umjetničko-znanstvenom simpoziju teatrolog Igor Tretinjak je istaknuo da je *U koga se uvrlo ovo dijete* Ladikina „najcjelovitija predstava“ te je proročanski zaključio da „bi i danas na sceni imala zapažen uspjeh“. Iako je to napisao dvije godine prije premijere, bio je u pravu jer će ova predstava sigurno biti tražena, posebice kod ciljane publike od 7 do 15 godina (i njihovih roditelja), a bilo bi lijepo kad bi se taj uspjeh odrazio i na dužem zadržavanju na repertoaru ZKM-a jer to apsolutno zaslužuje. *U koga se uvrlo ovo dijete* s pravom se naziva krunom projekta *Zvezdani Ladiki u čast*, međutim time on ne završava. Sada je u planu pokretanje arhiva s njezinom ostavštinom te ponovno objavljivanje antologijske knjige *Dijete i scenska umjetnost iz 1970*.